

Informatienota voor de Gemeenteraad

Antwoord op schriftelijke vragen Groen Links Wijchen: toeristische visie 2020-2030

Kernboodschap

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de gestelde schriftelijke vragen over de toeristische visie.

We hebben 4 ambities uitgesproken in de visie. De ambities zijn niet limitatief en kennen geen streefwaarde per jaar. We streven ernaar de genoemde stijging gerealiseerd te hebben in 2030 ten opzichte van 2019.

Het totaal aantal toeristische overnachtingen is in 2022 met 7,8% gedaald ten opzichte van 2019 (het jaar voor corona). Deze daling komt door een afname in het aantal vaste standplaatsen. Zonder het forfait vaste standplaatsen is het aantal overnachtingen 13,5% hoger in 2022 dan in 2019. Het aantal banen in de toeristische sector is in 2022 met 7,9% gegroeid ten opzichte van 2019. Voor de andere ambities zijn nog geen cijfers beschikbaar. Hier komen we later in een informatienota op terug. Wij stellen voor om in 2026 met een tussentijdse meting te komen waarin deze cijfers verwerkt zijn.

Helaas ontvangt u de beantwoording later dan u van ons mag verwachten, we hebben verzuimd u eerder te informeren. Onze excuses daarvoor. Door beperkte ambtelijke capaciteit en de gedetailleerdheid van de vragen hebben wij meer tijd nodig gehad om de vragen te beantwoorden.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
29 oktober 2020	49334 Toeristische visie Wijchen 2020-2030

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen

1. Hoe hebben de toeristische ambities, uitgedrukt in percentages, zich vanaf 2020 ontwikkeld? Wat was het aantal toeristische overnachtingen in 2020 en in 2022?

We hebben 4 ambities geformuleerd. Het vertrekpunt (nulmeting) is 2019. Hieronder de cijfers voor zover we deze beschikbaar hebben.

Ambities behaald in 2030	2019	2022	verandering t.o.v. 2019
Groei aantal toeristische overnachtingen ¹ 20%	85.639	78.885	- 7,8%
Groei aantal banen ² 20%	1.130	1.220	+7,9%
groei toeristische bestedingen 20%	Nnb*	Nnb*	-
aandeel duurzame (energieneutrale) toeristische ondernemingen 50%	Nnb**	Nnb**	-

Het totaal aantal overnachtingen is in 2022 gedaald met 7,8% t.o.v. 2019. Dit komt door een daling van het aantal vaste standplaatsen. In 2019 waren dit ruim 21.000 overnachtingen. In 2022 was dit nog maar ruim 6.000 (sluiting camping Wighenerhorst, met vaste standplaatsen). Het aantal overnachtingen op campings en in hotel/B&B/vakantiehuisjes is wel gestegen. Als we forfait vaste standplaatsen buiten beschouwing laten, is het aantal overnachtingen in 2022 13,5% hoger dan in 2019.

Hieronder geven we een uitsplitsing in het aantal toeristische overnachtingen en de ontvangen toeristenbelasting.

soort overnachting	belastingjaar	aantal overnachtingen	Opbrengst toeristenbelasting	Tarief pppn
kampeerovernachtingen	2019	16.042	€ 67.763	€ 0,45
hotel/B&B/vakantiehuisjes	2019	47.762		€ 0,75
Forfait vaste standplaatsen	2019	21.835		
TOTAAL		85.639		
soort overnachting	belastingjaar	aantal overnachtingen	Opbrengst toeristenbelasting	Tarief pppn
kampeerovernachtingen	2020	16.241	€ 44.292	€ 0,45
hotel/B&B/vakantiehuisjes	2020	35.911		€ 0,75
Forfait vaste standplaatsen	2020	19.186		
TOTAAL		71.338		
soort overnachting	belastingjaar	aantal overnachtingen	Opbrengst toeristenbelasting	Tarief pppn
kampeerovernachtingen	2021	23.272	€ 54.254	€ 0,45
hotel/B&B/vakantiehuisjes	2021	42.932		€ 0,75
Forfait vaste standplaatsen	2021	20.903		
TOTAAL		87.107		
soort overnachting	belastingjaar	aantal overnachtingen	Opbrengst toeristenbelasting	Tarief pppn

¹ Bron munitax; aantal toeristische overnachtingen gebaseerd op de opgave voor de toeristenbelasting.

² Bron Provincie Gelderland, Bureau Economisch Onderzoek/Provinciale Werkgelegenheidsenquête / Lisa. Aantal banen op basis van een selectie van branches, volgens de Standaard Bedrijfsindeling 2008 van het CBS, is de toeristische sector afgebakend conform de landelijke R&T standaard. De sector valt uiteen in de onderdelen logiesverstrekking, horeca, onderdelen van de detail- en groothandel, onderdelen van het vervoer, cultuur, recreatie en amusement, sport en een categorie overig.

kampeerovertachtingen	2022	21.596	€ 100.119	€ 0,75
hotel/B&B/vakantiehuisjes	2022	50.821		€ 1,50
Forfait vaste standplaatsen	2022	6.468		
TOTAAL		78.885		

N.B. In het bovenstaande overzicht zijn de campingplaatsen Down The Rabbit Hole achterwege gelaten. Ter illustratie: de inkomsten in 2022 waren € 40.000. We verwachten hierin een verschuiving in volgende jaren.

***Toeristische bestedingen**

We hebben op dit moment geen cijfers beschikbaar over de toeristische bestedingen op gemeenteniveau. Hiervoor laten we apart onderzoek uitvoeren. Ons regionaal bureau voor toerisme TVAN heeft cijfers uit onderzoek op regionaal niveau beschikbaar. TVAN dringt er bij onderzoekspartijen altijd hard op aan om de resultaten zo lokaal mogelijk te maken, maar dat blijft lastig. TVAN is ook druk op zoek naar mogelijkheden om dit ook op lokaal niveau beschikbaar te maken. Resultaten met betrekking tot de bestedingen die op dit moment wel beschikbaar zijn:

Impactonderzoek Vrijetijdseconomie Regio Arnhem Nijmegen 2018

€ 387 miljoen aan bestedingen in Rijk van Nijmegen

Dit omvat zowel dag-, verblijfs- en zakelijk bezoek en neemt heel breed de bestedingen mee (inclusief vervoer, energieverbruik, water, etc.)

CBS Vakantieonderzoek 2021

(opvolger van het Continu Vakantie Onderzoek van NBTC-NIPO Research)

€ 152 miljoen aan bestedingen in Regio Arnhem Nijmegen

Dit omvat alleen Nederlandse verblijfs gasten (dus geen buitenlands bezoek, geen dagbezoek, geen zakelijk bezoek).

Continu VrijeTijds Onderzoek 2018

(onderzoek van NBTC-NIPO Research)

€ 4,9 miljard aan economische waarde vrijetijdssector in Gelderland

Dit omvat alle recreatieve activiteiten (toegangsprijzen attracties/sauna/musea/etc., maar ook bestedingen in winkels, horeca, etc.).

**** Duurzaamheid**

We hebben op dit moment geen data voorhanden in hoeverre toeristische ondernemers energieneutraal zijn. Dit kan alleen als we iedere ondernemer scannen op energieverbruik en -opwek. We nemen in het uitvoeringsprogramma van de Lokale Energie Strategie als actiepunt op het scannen en meetbaar maken van de toeristische sector. Een uitwerking zou kunnen zijn via ons Energieloket om een energiescan in combinatie met -advies op individueel niveau op te tuigen.

2. Er is onduidelijkheid in de media over de berekeningswijze van het aantal toeristische overnachtingen. Om hoeveel extra toeristische overnachtingen per jaar gaat het bij een groei van 20% en hoe is dat berekend? En met welke overnachtingscapaciteit wordt dit berekend?

De ambitie is een groei in het aantal overnachtingen van 20%. Dit berekenen we aan de hand van het aantal geregistreerde overnachtingen voor de toeristenbelasting. De overnachtingscapaciteit is geen graadmeter omdat er nooit sprake is van 100% bezetting.

Het ijkmoment is 2019. Door corona geeft 2020 geen reëel beeld als nulmeting.

De ambitie is niet limitatief en kent geen streefwaarde per jaar. De ambitie is om in 2030 tenminste een groei van 20% te hebben bereikt t.o.v. 2019. Dat betekent een toename met minimaal 17.000 overnachtingen.

3. Wat zijn de verwachtingen van de ambities voor 2026? Met welke overnachtingscapaciteit wordt dan rekening gehouden?

De ambitie is niet limitatief en kent geen streefwaarde per jaar. De ambitie is om in 2030 tenminste een groei van 20% te hebben bereikt t.o.v. 2019. Dat betekent een toename met minimaal 17.000 overnachtingen.

4. Wanneer zijn, rekening houdend met het grote aantal toeristische initiatieven, de in de visie verwoorde toeristische ambities naar verwachting gerealiseerd?

We verwachten binnen de visieperiode een groei van tenminste 20% in het aantal toeristische overnachtingen te hebben gerealiseerd. Een toename van 20% in het aantal banen zou ook gerealiseerd kunnen worden. Voor de andere twee ambities kunnen we nu geen inschatting geven.

5. Wat zijn de toeristische duurzaamheidsambities en op welke wijze is/wordt hieraan gewerkt?

Wijchen wil energieneutraal zijn. De toeristische sector kan hieraan een bijdrage leveren. Andere vormen van vervoer en het verduurzamen van het toeristische aanbod zijn mogelijke oplossingen die helpen om Wijchen energieneutraal te maken. Voor nieuwe ontwikkelingen zal duurzaamheid een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Bestaande toeristische ondernemers zullen we meer moeten helpen in het bereiken van de duurzaamheidsambitie. Het streven is dat in 2030 de helft van het aantal toeristische ondernemers duurzaam (energie-neutraal) is.

Wat hebben we tot nu toe hiervoor gedaan?

- De toeristische pontjes Ravenstein-Niftrik en Batenburg-Demen varen sinds dit vaarseizoen elektrisch. Op het dak van het pontje liggen zonnepanelen, die bijna voldoende zijn om in de energiebehoefte te voorzien.
- We hebben sinds 15 juni 2023 een Stimuleringsregeling verduurzaming zakelijk voor ondernemers (lening tussen de € 20.000 en € 100.000, afsluitkosten en rente 1,6%).
- We zijn een duurzaamheidsloket annex energieloket zakelijk gestart sinds 15 juni 2023 (voor tips, regeling, wetgeving, subsidie, bedrijven die het kunnen uitvoeren op een rij).
- Daarnaast zijn er Klimaatgelden vanuit het rijk beschikbaar gesteld. Wij gaan binnen ons economisch beleid een gedeelte hiervan oppakken voor de komende jaren.
- In ons evenementenbeleid hebben we (inspannings)verplichtingen opgenomen voor organisatoren van evenementen om deze zo duurzaam mogelijk te laten zijn, naast de geldende landelijke wet- en regelgeving hierover. Per categorie evenement gelden voorwaarden. Hoe groter en professioneler het evenement, hoe meer voorwaarden. De ontwikkelingen gaan snel, daarom schrijven we niet precies voor welke maatregelen genomen moeten worden. Deze voorwaarden gelden in ieder geval tot en met 2023. Daarna kunnen de voorwaarden strenger worden, afhankelijk van de ontwikkelingen en duurzaamheidsambities van de gemeente.
- We onderzoeken de mogelijkheden om "korte ketens" (streekproducten) te stimuleren. "Voedsel van dichtbij op je bord".
- We investeren in het recreatieve fiets- en wandelnetwerk om recreanten een aantrekkelijke beleving van ons buitengebied te bieden als gezonde en groene activiteit. Zoals: er komt binnenkort een dekkend wandelroutenetwerk; we werken aan een recreatief vrijliggend fietspad langs de Maas.

- Om energie te besparen kon de horeca de terrassen onder het mom van "Sit and heat" voorzien van warme kussentjes.
- We zijn het project Greendish begonnen; gericht tegen voedselverspilling. "Het restaurant van morgen".

6. Hoe worden de lasten en de lusten van de toenemende recreatie en toerisme voor de inwoners van Alverna in balans gehouden en welke maatregelen worden getroffen om de lasten tot een minimum te beperken?

Er is een toenemende recreatieve druk als gevolg van de verstedelijking. De verstedelijking in de regio Arnhem Nijmegen legt een toenemende druk op natuurgebieden, zoals de Hatertse en Overasseltse vennen. Het is daarom belangrijk om als regio in de Groene Metropoolregio te bekijken hoe de recreatieve druk vanuit de steden en dorpen kan worden gespreid, door recreatie te sturen, en door het creëren van alternatieve uitloopgebieden, teneinde de kwetsbare natuur te ontzien. Dit gebeurt binnen de verstedelijkingsstrategie, het groen-blauwraamwerk en het vitaal landelijk gebied (VLGG). Hier moeten we op inzetten, als alternatief voor de vennen.

Door landschaps-/natuurontwikkeling te combineren met recreatiemogelijkheden realiseren we nieuwe recreatieve uitloopgebieden om de druk beter te spreiden. De gemeenten in de regio Nijmegen willen gezamenlijk die ontwikkeling aanpakken en uitvoeren door verbindingen tussen de groene zones te realiseren, onder de noemer van de "groene mantel". Zie voor meer informatie hierover de informatienota die naar uw raad is verzonden (dossiernummer 4819/ 122986 Informatienota Project Groene mantel rondom Nijmegen).

7. Wat wordt onder natuurlijke waarden verstaan?

Dit hebben wij omschreven in ons beleidsplan Natuur en Biodiversiteit. Aan de hand van een natuurpuntenkaart maken wij de natuurwaarden inzichtelijk. Dit bestaat uit: natuurtypen, kwaliteit en oppervlakte. De natuurlijke waarden zijn hierin te definiëren als:

- Kwaliteit: Biodiversiteit – hoe hoger de biodiversiteit, hoe meer verschillende soorten er leven en hoe hoger de natuurwaarde;
- Natuurtypen: Waarde en identiteit van het landschap – de verschillende landschapstypen die er vanuit de historie zijn ontstaan; en aanvullend
- Intrinsieke waarde van alles wat leeft (planten & dieren e.d.).

8. Wat is het plan voor het behouden van en investeren in natuurlijke waarden en het culturele en cultuurhistorische aanbod? Wat is daarvan al zichtbaar?

- De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Als er meer geld binnenkomt, heeft de gemeente in de begroting meer ruimte om uit te geven aan bijvoorbeeld natuur en landschap, cultuur en cultuurhistorie.
- Bij het beleidsplan Natuur en biodiversiteit hoort een uitvoeringsagenda, een Concretisering Beleidsplan natuur en biodiversiteit. Hierin staan 5 speerpunten waarlangs de acties zijn opgenomen. Het uitvoeringsplan heeft een looptijd van 2021 tot en met 2026.
- We kunnen op basis van wetgeving (Wet Natuurbescherming) eisen stellen als het gaat om compensatie. Een goede landschappelijke inpassing is een vereiste als er een ontwikkeling in het landelijk gebied plaatsvindt.
- Wij stimuleren als het gaat om natuur, flora en fauna een landschappelijke aankleding van een project/plan/ontwikkeling. Dit is echter vrijblijvend en kunnen wij niet eisen. Ook verstrekken wij informatie hierover.
- We werken samen met de gemeenten in de Groene Metropool Regio aan het meer zichtbaar en beleefbaar maken van het Romeins verleden.

- Dankzij toeristische bestedingen (bijvoorbeeld door recreatieve nevenactiviteiten als een B&B) kunnen eigenaren van (monumentale) panden de instandhouding financieren.
- Leisurelands investeert in natuur en gratis recreatiemogelijkheden op de Berendonck (en Groene Heuvels) voor onze inwoners, dankzij de inkomsten uit de toeristische economische dragers in het gebied.

9. Is het college bereid om de raad twee- of driejaarlijks te informeren over de voortgang in de vastgestelde ambities van toerisme en recreatie?

Wij stellen voor om in 2026 een tussenmeting te presenteren (periode 2020-2025) als we halverwege de visieperiode zijn. Vervolgens in 2031 na afloop van de visieperiode komt de eindmeting.